Leto XVII. V.b.b. Klagenfurt (Celovec), dne 31. marca 1937 Št. 13.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEC“. Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Krščanstvo v ognju.

Po neki prerokbi nosi sedanji papež naslov „fides intrepida“, t. j. neustrašena vera. Izredni način, na kateri brani krščanstvo v vrtincu razburkanega sveta, ta njegov častni pridevek v polni meri potrjuje. Njegovi okrožnici „Quadragesimo anno“ in najnovejša „Divini redemptoris“ — če omenimo samo glavni — prikazujeta krščanski nauk v žarki luči kot ono življensko vodilo, ki je ohranilo svojo polno veljavo do današnjih dni in jo bo še bolj uveljavilo v bodočem razvoju.

Svet in njega ljudstva so razdeljena v levico in desnico. Na levi stoji komunizem in njemu v ciljih enaki socializem, ki pridigujeta zveličanje sveta iz izenačenja vseh stanovskih, gospodarskih in naravnih razlik, ko bodo vsi imeli in gospodovali nad vsem. Na desni stoji fašizem in narodni socializem, ki sicer priznavata stanovske, gospodarske in naravne razlike v ljudstvu, a jih hočeta uveljaviti nasilnim potom s pomočjo odredb in ukazov. Oba sta zakleta sovražnika krščanstva in skušata vsak na svoj način izpodkopati njegov ugled in nauk.

Komunizem in socializem očitata krščanstvu, da zagovarja sedanje nezdrave gospodarske in družabne prilike, v katerih imajo nekateri vse in drugi ob njih morajo stradati. Krščanstvo skuša, tako pravita, sicer miriti in izenačevati s pomirjevalnimi besedami, a njegovo pomirjevanje pride kvečjemu v prid bogatinom in premožnikom, revži pa se morajo tolažiti z onostranskimi nebesi. Krščanstvo ne odpravlja sužnjev, marveč dela iz slabih sužnjev dobre in poslušne hlapce. Cerkev pravi revežem, naj trpijo in potrpijo še naprej, in tako posredno podpira mogočnike, da mirnodušno odirajo ljudstvo po svoji milj volji. Zato je krščanstvo suženj kapitala in hlapec moči in nasilja, zato je krščanska vera strup za ljudstva.

Komunizem in socializem pri teh očitkih prezreta, da nikakor ni in ne more biti naloga krščanstva v tem, da bi ščuvalo in organizovalo zatirane in nepremožne sloje proti nasilnim in premožnim. Še mani zamore biti naloga krščanstva, da bi zagovarjalo nasilja in zasužnievanja malega ljudstva. Krščanstvo se obrača na zatirane in mogočne, na revže in bogatine in jih opozarja, da morajo biti eno v Kristusu, in dostavlja: šele če bodo vsi eno v Gospodu, se bodo zamogle izenačiti vse nenaravne razlike ter odpraviti vse krivice. Nasprotna si tabora naj se izravnata v nadnaravnem ciliu in v slogi bosta odpravila vsa nasprotja in vse medsebojne borbe. Resni opomini in svarila sv. očeta na bogatine in mogočnike sedanjega sveta, naj pravočasno spreviđijo svoje krivico in jo popravijo, so najjasnejši dokaz za to, kako je Cerkvi pri srcu težka usoda zatiranih in brezposelnih. Kaki so izrodki komunističnega in socialističnega ščuvanja in rovarjenja revežev proti bogatinom, pa dokazuje najnazorneje zgodovina zadnjih desetletij, ki veličastno priča, da zamore priti rešitev izključno samo od notranjega, duševnega in miselnega preokreta ljudi.

Fašisti in narodni socialisti na drugi strani očitajo krščanstvu, da pridiguje ljudstvom s svojim naukom o krščanski svobodi, enakosti in bratstvu neposlušnost in nepokorščino. Krščanstvo je radikalnim desničarjem vera revežev, ponižanih, revežev in propalic, ker jim dopoveduje, da so enaki plemenitašem in vsem, ki so po rojstvu in usodi določeni za to, da gospodujejo in vodijo druge. Krščanstvo propoveduje, da so vsi ljudje otroci pred Očetom, da so vsi ustvarjeni po božji podobi. Zato ima krščanstvo na vesti vse revolucije sveta, krščanstvo je uničilo srednjeveški gospodarski in družabni red, krščanstvo je nahujskalo male narode proti velikim, krščanstvo stoji tudi za sedanjim boljševizmom in komunizmom.

Fašizem in narodni socializem prezreta pri teh očitkih, da je baš krščanstvo najboljši varuh avtoritete, ugleda nadrejenega nad podrejenim. S svojim naukom uči krščanstvo spoštovanje do Boga in do zemeljske oblasti, ki je v krščanski luči — slaba ali dobra — vedno oblast iz božjih rok. Krščanstvo uravnava pravo plemenitost in urejuje vsako gospostvo s tem, da ju naravnava na njune večje dolžnosti in njuno večjo odgovornost pred Bogom in ljudmi. Kjerkoli gospodujoči prezre svoje večje dolžnosti, ga poniža le njegova malomarnost in krivičnost, nikdar pa krščanstvo neposredno.

Desnica in levica vidita pri svojih očitkih proti krščanstvu vedno spet le eno njegovo stran in sicer baš tisto, ki njima nedostaje. Krščanstvo je radikalno, kadar gre za obrambo pravic posameznega človeka pred diktaturami bodisi stranke ali razreda in za obrambo malega ljudstva pred samovoljnostjo in nasiljem mogočnikov in premožnikov. Konzervativno pa je, kadar je treba braniti državo ali oblast pred brutalno razdiralnostjo po komunizmu nahujskanih množic.

Danes, v ognju ekstremnih levičarskih in nacionalnih naziranj se zdi, da nastopa krščanstvo novo križevo pot. Predaleč je svet oddaljen od Cerkve, da bi zamogel razumeti njen zveličavni nauk. Vsakemu križevemu potu krščanstva pa je vedno še sledilo vstajenje. In mi vemo, da sledi tudi sedanjemu križevemu potu nekoč veličastna velika noč.

(Prosto po „Reichspost“ z dne 21. marca.)

Sporazum med Jugoslavijo in Italijo.

Jugoslovanski min. predsednik Stojadinović in italijanski zunanji minister grof Ciano sta minuli teden v Beogradu podpisala meddržavno pogodbo, ki urejuje nanovo gospodarske in politične odnošaje med Jugoslavijo in Italijo. — O čemer bi pred leti ne upal sanjati niti najdrznejši politik, je postalo dejstvo: **Italija je prožila Jugoslaviji roko v znak novega prijateljstva.**

Pogodba ima osem členov. Državi se obvežeta, da bosta spoštovali svoje meje na kopnem in na morju. V slučaju napada od tretje strani se dogovorita o ukrepih za obrambo njunih interesov. Obvežeta se, da bosta vse nesporazume reševali z mirnimi sredstvi. Ne bosta trpeli na svojem ozemlju delovanja proti obstoječemu redu in ugledu obeh držav. Dosedanjo trgovinsko izmenjavo bosta skušali okrepiti in razširiti in bosta proučili pogoje za nadaljno gospodarsko sodelovanje. S svojim sporazumom ne nasprotujeta nobenim obstoječim mednarodnim obveznostim. Sporazum traja za dobo petih let in se nato podaljšuje iz leta v leto.

Ob podpisu meddržavne pogodbe je grof Ciano zatrdil, da bo nova pogodba odstranila vsa nezaupanja in imela za obmejno prebivalstvo samo ugodne posledice. Italijanska vlada je že izdala **ukrepe glede priučitve in uporabe hrvaškega in slovenskega jezika v Primorju ter je dovolila uporabo manjšinskih jezikov v bogoslužju.** Istočasno je Ciano sporočil iz ravno došlega Mussolinijevega brzojava, da so bili izpuščeni v svobodo zadnji internirani Slovenci, tako da sedaj ni več nobenega Slovenca v internaciji. — Stojadinović pa je izjavil, da vstaja ob novi pogodbi za Jugoslavijo nova, boljša bodočnost. Sporazum bo hkrati ustvaril ozračje, v katerem se bodo mogla manjšinska vprašanja ugodno reševati. Sporazum ni samo v korist obema državama, marveč vsem, ki želijo mir v tem delu sveta.

Avstrijski listi pozdravljajo pogodbo, da bo imela za Avstrijo, mejašinjo obeh držav-pogodbenic, najugodnejše posledice. Dunajska „Reichspost“ jo imenuje „nov steber miru“.

Z novo pogodbo so hkrati razveljavljeni razni strateški pomisleki proti ublažitvi manjšinskih prilik v naši deželi in je s tem odstranjena zadnja ovira za ureditev narodnostnega vprašanja slovenske manjšine v Avstriji.

Okoli Male antante. Rumrnski min. predsednik Tatarescu je obiskal Prago in se pogovarjal z čehoslovaškimi državniki. Uradno poročilo naglaša, da zasledujeta Čehoslovaška in Rumunija jugoslovansko zunanjo politiko s simpatijami ter smatrata pogodbo med Jugoslavijo in Italijo za dragocen prispevek h pomirjenju Podonavja. Poročilo nadalje povdarja, da želita Čehoslovaška in Rumunija plodonosno sodelovanja vseh držav v Podonavju, odklanjata pa vsak povratek Habsburžanov.

Okoli Španije se spet ostri. Na španskih frontah ni odločitve, položaj nacionalnih čet se je v zadnjem času celo poslabšal. Zbog nejasnega izida bojev se je spor preložil spet v London, kjer zaseda stalni odbor za nevmešavanje v španske zadeve. Sovjetski zastopnik v njem trdi, da se bojuje v Španiji 60.000 vojakov redne italijanske vojske in je zahteval njihov odpoklic. Italijanski in nemški zastopnik sta zahtevo ogorčeno odklonila. Londonska vlada izjavlja, da je položaj okoli Španije postal spet sila kočljiv in ob neprevidnosti držav postane lahko brezupen.

Pogled po državah. Avstrija. V ministrski odbor, ki se bavi z novo ureditvijo države, je vstopil bivši kancler dr. Ender. Pričakujejo, da bodo odborova dela sedaj pospešena. Vojvoda Windsorski se je preselil iz Enzelsfelda v Salzkammergut, kjer si je kupil neko vilo. Poročil se bo baje v maju. — Jugoslavija. Dr. Stojadinović obišče v aprilu Rim. Začetkom aprila pa se vrši v Beogradu zasedanje Male zveze, kateremu pripisujejo izredno važnost. — Nemčija. Hitlerjanci so ogorčeni nad okrožnico sv. očeta in nameravajo konkordat odpovedati. Sv. očetu očitajo, da se vmešuje v notranje nemške zadeve. — Anglija. V maju se vrši v Londonu kronanje angleške kraljevske dvojice. Baje bo po kronanju odstopil sedanji min. predsednik Baldwin, ki gre v pokoj. Na njegovo mesto pride po vsej verjetnosti dosedanji finančni minister Chamberlain. — Francija. Min. predsednik Blum je dobil v parlamentu zaupnico. Pričakujejo, da bo razpustil novo organizacijo grofa de la Roque-a, ki stremi za nacionalnim režimom. — Rusija. Letošnji sovjetski proračun za vojsko znaša 22 in pol milijona rubljev in je še enkrat tako visok ko lanski. Cela tretjina vseh državnih izdatkov je namenjena oboroževanju. — Amerika. Roosevelt se bavi z mislijo svetovne mirovne konference, h kateri bi bile povabljene vse večje države sveta. — Azija. Med Kitajsko in Rusijo je sklenjen sporazum, po katerem se sovjeti ne bodo vmešavali s propagando v notranje kitajske prilike. Japonci s sporazumom niso nič kaj zadovoljni.

Kdo je kriv?

Iz peresa nekega učitelja v Rožu smo sprejeli sledeči, nadvse zanimivi prispevek k našemu narodnostnemu vprašanju na Koroškem:

„V zadnjem času slišimo marsikako grenko besedo na račun nezavednih Slovencev. Kancler Schuschnigg sam je svoječasno označil narodne odpadnike kot škodljivce naroda in države. Znani koroški rojak dr. Veiter je zapisal v svoji razpravi o slovenskem vprašanju na Koroškem tudi oceno narodne nezavednosti in pravi na strani 17 tudi tole: „Ljudje, ki stojijo med dvema narodoma, so sicer često naravna prikazen, vendar je njihova vrednost z moralnega vidika dvomljiva. Ne morejo se povzpeti preko neke spretnosti in duševno niso nikak odločilen faktor. Tega dejstva ne izpremeni, če se mnogi izmed nezavednih, ki stremijo iz enega naroda v drugega, kričavo izjavljajo za zadnjega." — Nadalje beležimo še mnoge druge ustmene izjave več ali manj merodajnih voditeljev nove države in dežele o manjvrednosti narodne nezavednosti.

Ob treznem preudarku se mora priznati, da se **ljudje, ki so in ostajajo svojemu narodu zvesti, boljše uveljavljajo v zasebnem in javnem življenju.** Mnoge kmetije na deželi drži poleg vere samo še notranja opora njihovih ljudi, ki korenini v ljubezni do zemlje, prednikov in vsega domačega. Ni slučaj, da so **narodno zavedni Slovenci boljši in trdnejši gospodarji,** kakor oni, ki hočejo svojo narodnost zavreči in si nadeti nemški značaj. Resnica je nadalje, da **sloni versko življenje jezikovno mešanega dela Koroške na ljudeh, ki so hkrati tudi zvesti sinovi svojega naroda.** Končno moram priznati, da **nadkriljuje kakovost kulturnega življenja narodno zavednih Slovencev zdaleka vse poizkuse nemškega življenja med nezavednimi.** Tako je očito, da nudi narodna zvestoba ljudstva slovenske govorice boljša sredstva za kulturno in gospodarsko uveljavljanje v življenju in s tem boljši predpogoj za zvestobo državi, kateri pripadamo.

Ob vsem tem, kar dokazuje pravilnost sodbe kanclerjeve in Veiterjeve ter mnogih drugih o manjvrednosti narodne nezavednosti, pa je krivica, **zelo velika krivica, če se krivda manjvrednosti naprti nezavednim ljudem.** V neznatni meri so ljudje sami zakrivili svojo nezavednost, **pravi krivci so izven njihovih vrst.** Naj omenim samo, da je do danes veljal in še velja Slovenec, ki se je svojega slovenskega značaja sramoval, za Nemcem prijaznega ali kot „deutschfreundlich". Ljudem so ubili gotovi krogi v glavo, da zamorejo biti prijatelji Nemcev samo, če odložijo svojo narodnost in se čimprej ponemčijo. Ni slučaj, da še vedno velja krilatica o „deutschfreundlich Slowenen" in se s tem meni one, ki so se svojemu narodu izneverili. Ljudstvo, v jedru dobro in naivno, je v svoji preprostosti v precejšnjem delu klonilo temu zmotnemu in tudi zlohotnemu naziranju. Naj navedem v tej zvezi tudi zlorabo besede „heimattreu". Do danes je v deželi tako, da velja v očeh mnogih Nemcev oni Slovenec kot zvest sin svoje koroške domovine, ki opušča svoj slovenski značaj in si nadeva nemško obleko. To so ostanki izza glasovanja, ki jih mnogi pogrevajo v današnji dan. Približno enako je z besedo o „enotni Koroški" ali „Kärnten frei und ungeteilt". Ljudem so ubili v glavo, da izkazujejo zvestobo svoji domovini in varujejo njeno enotnost le tako, da se sramujejo svojega maternega jezika in slovenskega značaja. Dobri in naivni ljudje pa so verjeli in verujejo. Iz te potvorjene domovinske ljubezni izhajajo neverjetni in samo na Koroškem mogoči slučaji, da stariši ponekod otrokom branijo se učiti slovenskega jezika in bi hoteli imeti pouk v šoli rajši danes ko jutri izključno nemški. Potem ni čuda, da je stališče vsakega treznega Nemca v jezikovno mešanem ozemlju dežele in še posebej stališče učiteljstva izredno težavno in kočljivo **in da le premnog vzgojitelj ljudstva bojuje v sebi težak boj svoje vesti.** Na eni strani mu mnogi nasvetujejo ponemčevanje — med temi so često tudi stariši otrok — na drugi strani občuti kot vzgojnik vso nesmisel neposrednega poučevanja v jeziku, ki je otrokom z doma docela tuj.

Nezavedno slovensko ljudstvo rabi danes pouka o tem, kaj naj mu je materna govorica in njegov narodni značaj. Ljudstvu je treba povedati, kaj je resnična domovinska ljubezen in zvestoba in kako resnično varuje edino Koroško. Nikar nezavednega ljudstva obdelovati z očitki, ki jih ni zaslužilo! Krivci so drugod! Ne bo jih težko najti pri nekoliki dobri volji države in vlade in pri razsodnem postopanju slovenskih organizacij."

Pismu nimamo s strani uredništva ničesar dodati, kvečjemu naj izrazimo svoje občudovanje nad toliko ravnodušnostjo in resnicoljubnostjo. Op. ur.

DOMAČE NOVICE

Jubilej pod Sinjo planino

Greutschach—Krčanje.

Na praznik sv. Jožefa je praznovala naša hranilnica in posojilnica svojo 25letnico. Posojilničarji so se zbrali pri pd. Goleju na Spodnjih Krčanjah in najprej rešili točke rednega letnega občnega zbora. Iz poročila minulega leta je bilo posneti, da je imela posojilnica okroglo 33.000 S vlog in 40.000 šil. posojil ter 30.000 S skupnega prometa. Nato je povzel besedo član nadzorstva č. župnik J. Fritzer ter v slavnostnem govoru podal zgodovino krčanjske posojilnice. Iz govora navajamo nekatere zanimivosti:

Posojilnica na Krčanjah je bila ustanovljena 11. novembra leta 1911. Njen prvi načelnik je bil Aleks Kočmar, pd. Blažič, namestnik Navernik Andrej, med člani pa posestniki Jurij Druck, pd. Koch, Jurij Messner, pd. Walhar, Jernej Supanc, pd. Parovik, Rajmund Hochmeister, pd. Zupud, Franc Mazan, pd. Rebernik in Janez Nedwed, pd. Gole. Delež je znašal 20 kron, pristopnina 2 kroni. Koncem prvega poslovnega leta je imela posojilnica 26, danes ima že 63 udov. V svetovni vojni je podpisala nad 23.000 K posojila. Z novo avstrijsko valuto so se stari deleži določili na 1, novi na 5 šisingov. Denarni promet v letih po ustanovitvi pada in raste po gospodarskih prilikah. Največ posojil je izplačala posojilnica leta 1932 (S 43.078), najvišja skupna svota pa je bila vložena leta 1931 (S 47.610). Izmed ustanovnikov-jubilantov živi samo še eden, ki je občekoristni ustanovi posvetil vse svoje moči, to so Golejev oče Janez Nedwed. Skozi dolgih 25 let so njen tajnik in blagajnik in naj jim bo za njihov obilni trud izrečena topla zahvala!

Naj bi krščanska posojilnica, katere načelnik je danes nadvse marljivi posestnik Ignac Hauser, uspevala tudi v bodoče v dobrobit ljudstva in obči blagoslov! tz.

Cerkvene vesti. Sv. birma se bo letos delila v sledečih krajih in dnevih: 18. aprila v Globasnici, 22. aprila v Galiciji, 9. majnika v Beljaku, 16. in 17. maja v Celovcu, 7. junija v Gorjah na Zili in 8. junija v Št. Juriju na Zili. — Razpisana je župnija Glinje. Bolezenski dopust je nastop č. Jakolič J. iz Št. Tomaža pri Celovcu, za provizorja v Logi vesi je imenovan č. Kandut Rihard, prefekt v Marijanišču.

Jugoslovanski poslanik na Dunaju je umrl. Dne 23. p. m. je umrl na Dunaju poslanik kraljevine Jugoslavije Nastasijevič. Že dalje časa je bolehal, končno pa podlegel pljučnemu vnetju. Njegovo truplo so blagoslovili v srbski pravoslavni cerkvi. Žalne svečanosti so se udeležili zvezni prezident Miklas, kancler dr. Schuschnigg, ministra Pilz in Horstenau, drž. tajnik dr. Skubl in drugi. — Umrli poslanik je bil rodom iz Niša, bil je v diplomatski službi še v stari Srbiji, bil nato dodeljen raznim jugoslovanskim poslaništvom in koncem leta 1932 imenovan za vodjo dunajskega poslaništva. V svoji zadnji službi se je mnogo trudil za poglobitev odnošajev med Avstrijo in Jugoslavijo. — Isti dan je umrl jugoslovanski poslanik v Londonu dr. Grujič.

Dve važni kmetijski odredbi. Kmetijski minister je v Tirolu napovedal, da izide v dogledni dobi odredba, po kateri bo smela zemljiška prometna komisija preprečiti licitacijski nakup kmečkih posestev po nekmetih. Nadalje se minister bavi z mislijo, da omogoči kmetom drugo hipoteko, za katero bi sprejela jamstvo država.

Tako mine slava sveta. Pred 140 leti so prvič vkorakale francoske čete generala Bonaparteja v Celovec. Vojsko je vodil general Massena, ki je po kratki praski pri Krivi Vrbi mesto zasedel in mu

---

PODLISTEK

Benjamin Disraeli:

Vstaja Škenderbegova.

(22. nadaljevanje.)

Odzvala sta se temu sijajnemu vabilu; čez nekaj časa pa je Nicej opomnil, da si želi gospica Iduna počitka; in v trenutku se je že približala postavna ženska v spremstvu šestero krasnih deklic, ki so nosile dišeče baklje, in se je ponudila Iduni, da jo povede v njene sobane.

In odpeljale so Hunijadovo hčer po dolgem hodniku, ki je držal v najlepše sobane. Prva je bila predsoba, slikana kakor vrtna lopa, bila je polna žvrgolečih ptic; druga, mnogo večja je bila pokrita z beneškimi zrcali, in na svitlih perzijskih preprogah so počivale postelje iz škrlatastega žameta, pokrite z mnogovrstnimi razkošnimi odejami; tretja soba je bila urejena kot kopališče in je bila podobna velikanski školjki. Njeno streho je tvoril prosojni alabaster, ki se je svetil v poslednjih žarkih zahajajočega solnca.

XVII.

Glasno trobetanje je oznanjalo, da je gospica Iduna popolnoma svobodna. Knez jo je kmalu na to v krasni opravi povabil k pojedini; čestital ji je, da je zopet oblekla obleko svojega spola, ako tudi ne svoje domovine. Iduna je bila vesela in razočarana, Nicej zadovoljen. Obadva sta bila vesela in dobre volje, in ona se je veselo in prijazno smehljala Niceju. Gostovali so, poslušali krasno godbo, se razgovarjali o prestanih dogodkih in se nekoliko pomirili glede Škendrove osebe.

„V dveh ali treh dneh bomo vedeli kaj več," reče Nicej. „Medtem pa je za tebe počitek neobhodno potreben. Šele sedaj boš začela čutiti posledice naporov, ki si jih prestala. Ako je Škender že v Kroji, bo gotovo obvestil tvojega očeta o tvojem begu; ako se pa še ni vrnil, sem odredil vse potrebno, da se odpošlje brzega sela do očeta. Ne boj se! Jaz sem prepričan, da se vse dobro izteče. Lepa gospica, pij na zdravje svojega očeta!"

„Kako morem v tem trenutku vedeti, da morebiti ne gleda smrti v lice," odvrne Iduna. „Kadar sem daleč od onih, ki jih ljubim, vedno sanjam o njihovi nesreči."

„V tem trenutku," pristavi Nicej, „morebiti tudi on sanja o tvojem ujetništvu med barbari. In vendar kolika zmota! Ta misel naj te tolaži in bodri! Še enkrat! Na zdravje puščavnika!"

„Ravno tako postrežljiv gostitelj, četudi ne tako razkošen kakor sedanji," je rekla Iduna. „In kedaj, misliš, pride tvoj prijatelj Justinijan?"

„Oh, nikari ne skrbi zanj," reče Nicej. „Nameraval je priti jutri; toda velike novice, ki sem mu jih sporočil, so morebiti spremenile njegove načrte. Povedal sem mu o preteči nevarnosti in morebiti se mu je zdelo potrebno obiskati bližnje poveljnike ali iti celo v Krojo."

„Oh!" je vzkliknila Iduna, „rada bi, da bi bila v taboru svojega očeta."

„Kmalu bomo tam, draga gospica," odvrne knez. „Častiti dvorni maršal," je pristavil in se obrnil proti uradniku, „napij srečnemu sestanku te plemenite gospice z njenimi prijatelji!"

XVIII.

Minuli so že trije ali štirje dnevi v Justinijanovem gradu in Nicej je skušal prepričati Iduno o njenem praznem strahu. En dan so pregledovali grad, drugega dne jo je zabaval z lovom s sokoli, tretji dan jo je popeljal k razvalinam bližnjega svetišča in ji sredi samotnih, krasnih stebrov čital svojega ljubljenega Eshila. Brzi sel se še ni povrnil iz Kroje, in Nicej je našel dovolj povoljnih vzrokov zakaj toliko časa ne pride. Negotovost je postala sčasoma Iduni tako mučna, da je nasvetovala knezu, naj brez vsacega nadaljnega odlašanja odrineta. Niceju tudi sedaj ni manjkalo mnogovrstnih verjetnih vzrokov, da še ostaneta v gradu, toda Iduna je vstrajala pri svojem sklepu.

„V resnici, dragi Nicej," je rekla, „moja želja videti očeta ali slišati o njem, je tako velika, da ni skoro nobene nevarnosti, v katero se ne bi podala, da bi zadostila ti svoji želji. Čutim, da sem že preveč zlorabila tvojo potrpežljivost. Toda sedaj nismo več v sovražni deželi in je treba samo najeti nekoliko vodnikov in stražnikov. Pusti me torej, da odidem sama."

„Iduna!" vzklikne Nicej očitajoč. „Oh, Iduna, kako si okrutna! Tega nisem pričakoval."

„Dragi Nicej," odgovori ona, „ti me vedno napačno razumeš. Neskončno bi me veselilo, ako bi me ti popeljal nazaj k Hunijadu, toda sedanji časi niso navadni in ti nisi navaden človek. Ti pozabiš, da je nekdo, ki ima do tebe večje pravice kakor izgubljeno dekle, namreč tvoja domovina. In naj si bo Škender v Kroji ali ne, Grška potrebuje navzočnosti in dela atenskega kneza."

naložil težke kontribucije. Pred odhodom Francozov proti Dunaju se je vršila v nekdanji redutni dvorani velika svečanost. Dvorano so Francozi ob povratku pognali v zrak, razvaline in zemljišče je kupila nato avstrijska država in postavila tam sodnijsko palačo, iz katere je poznejenastala sirotišnica, potem zasilna kosarna in končno sedanja celovška mrtvašnica.

Klagenfurt—Celovec. Prelahko jemljemo mesto in meščane. Nekdo nam je vbil v glavo, da je v mestu vse slabše, bolj pokvarjeno in izprijeno. To pa je samo enostranska resnica. Kajti na drugi strani je res, da so meščani lahko v marsičem vzgled podeželju. To dokazuje naprimer celovška svečanost sv. glave v postu, ki je sedem večerov zapored napolnila prostrano mestno cerkev. Med navzočimi nisi videl samo preprostega ljudstva, marveč tudi mnoge iz premožnejših in višjih slojev. Obisk so cenili povprečno na 2000 oseb za vsak večer. — Veliki teden v mestu je nekaj posebnega. Pretresljivi cerkveni obredi na veliki četrtek in petek privabijo stotine ljudstva v cerkve, sedem božjih grobov je v mestu in v zadnjih dneh pred prazniki jih obiskuje vezana procesija meščanov. Vstajenje in Velika noč v Celovcu pa sta domala že neka posebnost in dobra šola za mnogo danes razdejano vas, ki se dolgočasi celo v teh velikih dneh. — Letos je prvič praznovala Vstajenje tudi slovenska družinica v Celovcu in sicer v kapelici starega bogoslovja. V nedeljo zjutraj ob štirih je zadonel prvi slovesni „Aleluja". — Družabno življenje celovških Slovencev je bolj raztreseno, razun ob občnem zboru kake osrednje slovenske organizacije oziroma ob prireditvi danes že širom dežele sloveče „Bisernice". Slednjo bi radi kmalu videli v vigrednem razmahu. Skozi več mesecev se vrši v njenem okvirju slovenski jezikovni tečaj, katerega vodi uradnik Neunerjeve tvrdke g. Franjo Celnar s prav veščo roko. Tečajniki so večinoma odrastli, med njimi več trgovskih nameščencev. — Nekdanje nestrpnosti proti Slovencem ni v mestu več mnogo čutiti. Časi so prinesli iztreznenje tudi v tem pogledu in dostikrat je slišati od razsodnih Nemcev laskavo besedo na naslov Slovencev. Ena izmed kavarn se je celo naročila na „Koroškega Slovenca", kar pomeni vsekakor lep napredek za zbližanje.

Graz—Gradec. Še vedno ne vemo za točno število Slovencev v štajerskem glavnem mestu. Mnogi nas cenijo na 10.000, drugi spet navajajo samo par stotin slovenskih duš. Temu je krivo, ker nimamo svojega osrednjega zbirališča. Nekoliko skuša temu nedostatku odpomoči naša Čitalnica, ki se nahaja v Klosterwiesgasse 5. Naročena je na več slovenskih časopisov in mesečnikov, katere njeni člani pridno prebirajo. Nedavno se je vršil tudi njen občni zbor, ki je potrdil sledeče odbornike: predsednik Kukman, podpredsednik Gosak, tajnik Čadež, blagajnik Mayer, ostali odborniki pa Janež, Vovk, Jaki, Kocijančič in Heriš. Novi odbor je med drugim sklenil, da se bo odslej večkrat oglašal z novicami iz Gradca, da tako izkaže uredništvom slov. listov svojo hvaležnost za brezplačno dostavo. (Prav! Op. ur.)

Wien—Dunaj. (Naš krožek.) Živeti ne more, umreti pa noče, so dejali o nekem starčku. Bi naj veljalo tudi za našo dunajsko družabno organizacijo? Škoda bi bilo osrčja slovenske družine v brezmejnem dunajskem mestu! Štirjetemelji stojijo: slovenski Dunajčani-domačini, dijaštvo, uslužbena slovenska dekleta in še čvrst, nadebuden tamburaški zbor pod vodstvom g. Viskoviča. Tudi glavo že imamo. Predsedništvo krožka je po odhodu zaslužnega g. Černelča sprejel profesor-glasbenik g. Trost, čigar vsestranska izobraženost in dovršeni nastop jamčita za novi razmah. Tajništvo je v rokah koroškega akademika-medicinca g. Zdravka Travnika, ki bo složno s predsednikom nedvomno kmalu preobrazil nekoliko zaspane krožkove vrste. Zakleli smo se: v vigredi tudi v naše družabno življenje vigrednega razpoloženja! No, o slednjem vam kmalu poročamo. Naj dostavimo še željo, da nam sporočite eventualne naslove na Dunaju uslužbenih Slovenk potom uredništva našega lista.

Iz rožanskega glavnega mesta. (Ferlach—Borovlje. — Obč. seja 24. III. 1937.) Po otvoritvi seje prevzame besedo namestnik župana g. Stöckl ter čestita k jubileju županu dr. Scheschinu, ker je ravno 3 leta, odkar je bil imenovan upraviteljem mestne občine Borovlje. Govornik povdarja zasluge, ki gredo županu, se zahvaljuje za njegovo neumorno delovanje za blagor občine in želi končno, da bi ostal tudi še naprej „ein fester deutscher Mann". — Namesto odstopivšega odbornika Mišica je bil poklican namestnik Baumgartner. Poročila g. župana: Občina je kupila socijaldemokratski Arbeiterheim za ceno S 21.500. Storilo se je vse, da se je beda najrevnejših potom zimske pomoči vsaj deloma olajšala. Pogajanja so se vršila in izrečeno je bilo zagotovilo, da dobimo v Borovlje „Frontmiliz", ki bo imela stalno svoj kader tukaj. Računa se, da pride v poštev število kakih 100—150 mož in da bo na ta način tudi v gospodarskem oziru precej pomagano. Od posojila „Arbeitsbeschaffung" je menda določeno za Koroško S 660.000. Ali bo dobila naša občina kaj in koliko od tega, se do danes ne ve pozitivnega, vendar se je vodstvo občine potrudilo, da bi bil naš kraj tudi tega deležen. Za nadaljno izgradbo bajtiške ceste je obljubljenih S 8000, vendar se še ne ve, ali bo mogoče dobiti ta znesek še letos. Interveniral je župan tudi osebno pri ministru Neustädter-Stürmerju za puškarsko obrt in tam se mu je obljubilo, da je predvideno, da pridejo za to stroko gotova naročila od strani države. Imenovala se je svota S 80.000, vendar je medtem minister odstopil in ker se stvar že od prej vleče par let, gotovega še ni nič. — Sledi obravnava proračuna za leto 1937. Finančni referent g. Kometter poroča, da iznašajo izdatki S 160.700, kritja pa je samo S 96.400. Primanjkljaj S 64.300 se bo kril z obč. doklado, ki bo znašala tudi za to leto 450%. Dežela je občine zopet znatno prikrajšala, na Ertragsanteilih se odtegne občini sedaj S 10.200 (za tekoče leto); tako je tudi pri drugih točkah. Stroški ljudske šole v Borovljah S 6100 (lani 5000), meščanska šola S 3500, šola v Kapli S 1300, Bajtiše S 700, strokovna šola za puškarstvo S 1800. Poleg tega se je porabil ves denar za vodovod, t. j. približno S 13.000 za obč. gospodarstvo. Veliko je krivo tudi dejstvo, da okoliške občine ne plačujejo redno prispevkov za šole. Občina Medborovnica dolguje nad S 6000 in vkljub ponovnim opominom ni dobiti denarja. Stanovanjski prispevek za učiteljstvo znaša S 2500. Vse te številke kažejo, koliko pride danes na občino in da smo primorani ostati pri tej dokladi. Proračun ubožnega odseka izkazuje S 56.300 izdatkov (lani 51.000), kritja komaj S 10.000. Ogromne so svote izdatkov za bolnico in sirotišnico, ki rastejo vsako leto. Tako izkazuje obračun teh zavodov za zadnje četrtletje 1936 prispevek naše občine S 9000. — Kot prvi govori k proračunu Vertič, ki se predvsem nikakor ne strinja s tem, da je obč. nakupila Arbeiterheim. „Župan je svojčas obljubil, da bomo imeli priliko še k tej zadevi govoriti, danes slišimo, da se je posestvo kupilo, ne da bi se o tem pri glavni seji sklepalo. To posestvo so zidali delavci in četudi soc.-demokratska stranka danes ne obstoji več, hiša je še tu in tudi delavci, ki so jo zidali. Pravico do tega nakupa oz. prevzetja bi imela edinole delavska organizacija. Ako bi jo ista sedaj ne mogla prevzeti, bi se mogoče zgodilo to pozneje, svoječasna pravila tega društva so določale, da pripade to premoženje za slučaj razpusta, dež. bolniški blagajni. To postopanje se mi zdi nepravilno in če sem bil svojčas poklican v občino kot zastopnik delavstva, smatram za dolžnost, da povem mnenje gotovega dela delavstva, četudi nisem soc. demokrat. Iz gospodarskega ozira pa že nikakor ne bi bil za nakup, ker imam skušnje, da plačamo navadno navrh, če pride kako posestvo v komunalno gospodarstvo. Četudi je nakup navidezno poceni, bodo gotovo izdatki vzdrževanja višji kot dohodki." — Primanjkljaj je samo za S 100 nižji kot lani, iz tega sledi, da za bodoča leta sploh ni misliti na kako znižanje doklad. — Stavbni referent Stöckl poroča, da se namerava tlakovati (asfaltirati) ceste od dobravskega mesta do Polaka. Prilika je, da bi se pri tem tlakoval ves trg, da bi delo ne bilo samo polovično. Dežela prispeva 70%, ostalo občina. Sklene se, naj se to napravi, ako mogoče, še to leto, ker se itak že vleče od leta 1933. Nadalje predlaga v imenu stavbnega odseka, da bi se izzidal in povečal vodovod. Pri izkopavanju elektrarne naprave na Kobli se je svojčas nepričakovano prišlo na do tedaj zakrit vrelec, ki daje 16 sekundnih litrov. Ker je to v neposredni bližini sedanjega rezervarja, bi bila izpeljava zelo ugodna. Žična tovarna bi šla pri tem dalekosežno na roko, potom električne sesalke bi se spravljala voda gor in pritegnila, kadar bi primanjkovalo dosedanjega vrelca. Delo bi stalo S 6000—8000 in se dobi za to brezobrestno posojilo od dežele za osem let. Vodovod je močno aktiven in sklene se, da se to po možnosti še letos izpelje, čim bodo izvršene preiskave o kakovosti vode potom pristojnih uradov, ker obstojijo za to posebni predpisi. — Od dežele je nadalje obljubljenih S 148.000 za poprave hudournikov za dobo 5 let. Pogajanja so se vršila, da bi se s tem delom že letos pričelo, ako da dežela denar na razpolago, obč. Sele se zaveže, da prispeva 5% in Borovlje 10%, v kolikor pač odpade dela na posamezne kraje. S tem bi se moglo zopet zaposliti precej brezposelnih. — Ako pride do vseh teh izvedb, potem je izgled, da bo se bodoče leto vendar delo poživilo. — Sprejme se nekaj oseb v domovinsko pristojnost, nekaj odkloni. — Odkloni se prošnja gostilniške koncesije Juch Terezije v Podljubelju, priporoča se pa ista gospi Kramer v Podgori, ker gre za prevzetje stare gostilne pri Jancu. — Dovoli se nadalje gospodu Bergerju Jožef naprava za gojitev rib ob cesti, ki pelje na Podljubelj, kot je to imel svojčas gospod Čauko.

Nesreče in smrti. (Poggersdorf—Pokrče.) V zadnjem času je pobrala smrt kar zapored tri moške. Prvi je bil kolar Anton Riepl, katerega so našli v Pobrežju zmrznjenega. Sledil mu je Janežev oče Alojz Quantschnig, ki je po nesreči utonil v prekopu ob elektrarni pri Krki. Nepričakovana smrt uglednega moža je napravila v fari velik utis. Janežev oče je bil dober gospodar in vzoren kristjan. Svojo nedeljsko dolžnost je vršil kljub svojim 73 letom in veliki oddaljenosti od farne cerkve. — Tretji si je izbral prostovoljno smrt. Bil je to Raimund Vivnik iz Trdnje vesi. Na istem kraju, kjer se je ponesrečil Janežev oče, je šel v vodo. Pri utopljencu so našli pismo, naslovljeno na neko dekle. Pokopali so ga v Grabštanju.

To in ono. V Celovcu je umrla gospa Magdalena Ferjančič, vdova po možu Jožefu, korespondentu Alpine-Montangesellschaft. Vzgojila je 8 otrok, vse v krščanskem in narodnem duhu. Sama je bila vzgledna v svoji vernosti in dobrotljivosti. Dosegla je častitljivo starost 84 let. Naj dobra mamica počiva v Bogu! — Na velikonočni pondeljek je priredil Heimatbund v Škofičah in Vrbi „Grenzland am Wörthersee". — V Št. Rupertu pri Celovcu sta se na ulici stepla vsled nekega dekleta Miha Lukatelli in Janez Regitschnig. Slednji je obležal težko ranjen. — Na Otmanjah je pogorelo gospodarsko poslopje pri pd. Maračeju. — Vlomilec Kropfitsch iz Krive Vrbe, ki je pred meseci napadel prodajalko Pecharz v glavni tobačni zalogi, je dobil 15 let zapora. — V Šmarjeti pri Velikovcu so zlikovci tik pred prazniki vlomili v župnišče ter odnesli 20 kg mesa in 250 S gotovine. — Volka v Dobraču so sicer že izsledili in ga tudi obstrelili, a jim jo je kljub strelu v nogi popihal.

NAŠA PROSVETA

Teden dobre knjige.

Po vsej državi je od 10. do 17. aprila teden dobre knjige. V govorih in listih naj se predoči dobra knjiga kot zanesljiva prijateljica in zvesta spremljevalka ljudstva, ki se bori za svoj duševni in gmotni obstoj.

Tudi nas veže velika dolžnost, dvojna dolžnost do dobre knjige in naj po številnih kratkih pobudah še enkrat povzamemo besedo za poziv na vse, ki so dobre volje: Naročujte in berite dobre knjige!

Vsaka knjiga je skrivnost. Vsaka knjiga je orodje dobrega ali slabega angela ter varuje, dviga in plemeniti ali pa uničuje, ponižuje in zavaja v nizkotnost. Vsaka knjiga je kažipot navzgor ali navzdol.

So knjige, ob katerih se kot ob očetovsko-skrbnih besedah zravna vsaka, bodisi še tako izgubljena duša. So druge, ki kot sončni žarek v jutranjem mraku vzbujajo upanje v še tako potrtem srcu. So knjige, ki sličijo vrhovom visokih gora, odkoder se odpira veličasten razgled po širni božji naravi. So spet knjige, ki kot najboljši mojstri in učitelji življenja in njegovih tisočih prilik posredujejo spoznanja in izkušnje , kakoršne posreduje življenje sámo šele po večdesetletnem boju za obstanek na tej naši zemlji.

So pa tudi knjige, podobne mamljivi in vabljivi noči, ki zavija v temo, kar se skriva pred dnevom in soncem. So knjige, ki uničijo v uri, kar je neumorni vzgojitelj zgradil v dolgih, mukapolnih letih. So knjige, ki mahoma udarijo s slepoto svojega bralca ter mu vzamejo vid in sluh za lepo in resnično v življenju. So knjige zapeljivke, ki zavajajo s sladkimi besedami in osladnimi slikami k malikovanju, nizkim strastem, v laži-svobodo. So knjige, ki iščejo kakor rjoveče zverine, koga bi požrle.

Povej mi, kar bereš, in povedal ti bom, kaj si!

Če naj Slovencem priporočamo dobre knjige, jim priporočamo: knjige družbe sv. Mohorja. Teden dobre knjige v državi je za nas koroške Slovence teden Mohorjevih knjig. Celih osemdeset let so bile Mohorjeve knjige tisti dobri angel naših slovenskih domov, ki jih je obvaroval zmot in zablod, katere pretresajo tolika ljudstva in jih silijo

v bratomorne boje. Naj bi ostale Mohorjeve knjige dobri angel našega slovenskega ljudstva na Koroškem tudi v bodoče!

Poverjeniki! Mladina! Rojaki! Teden dobre knjige na Koroškem je za nas teden družbe sv. Mohorja! Storimo vsak svojo dolžnost! r.

Dodatno h poročilu o občnem zboru S. P. Z. Občni zbor osrednje kulturne organizacije so pozdravili med drugimi tudi dunajski Čehi. „Československá menšinová rada" je na zborovanje naslovila pismo sledeče vsebine: „Velecenjeni prijatelji! Gospod ravnatelj Anton Machát nam je izročil Vaše prijazno povabilo na 29. občni zbor Vaše organizacije. Obžalujemo, da nam ni možno poslati svojih zastopnikov na zborovanje, prosimo pa, da sprejmete naše iskrene slovanske pozdrave in naše želje, da bo zborovanje čim najbolj plodonosno. V nadi, da nas Vaši zastopniki ob prvi priliki posetijo na Dunaju, pozdravljamo za Češkoslovensko menšinovo rado Alojz Jošt, predsednik, František Strnad, tajnik." — Od g. ravnatelja in bivšega mestnega svetnika Antona Machata je došlo pismo sledeče vsebine: „Pošiljam Vam k občnemu zboru mnogo pozdravov in voščil. Zavedam se, da delo za manjšino ni lahko, predvsem ne pri Vaših razmerah. O manjšinah se na merodajnih mestih sicer lepo govori in voditelji hočejo dobro, toda podrejeni organi se ne potrudijo, da bi lepim besedam sledila tudi dejanja in da bi prišle manjšine do svojih pravic. Vendar hočemo upati, da prinese bodočnost izboljšanje in da se bodo mogli v okvirju naše države gospodarsko in kulturno svobodno razvijati. Vaše zvesto in požrtvovalno delo za blagor slovenskega ljudstva je jasen dokaz, da imamo zadostno število vztrajnih ljudi, z neomajeno vero v pravico in upravičenost idealov manjšine. Z bratskim pozdravom Anton Machát."

Tod je še ledina, društva! Premalo gojimo v naših društvih kmečko stanovsko zavest, ki bi ljudstvo ukoreninjala v blagoslovljeno zemljo naših pednikov. Toliko je ran na kmečkem ljudstvu, ki potrebujejo zdravnikov. Pobijati bi bilo treba mnoge grde razvade, bahavost, zatirati nagnenja do pravdarstva, širiti smisel za medsebojno pomoč. Igre, ki žalijo kmeta in njegov stan, morajo izginiti z odrov. Posebno važno je delo za pravilno pojmovanje zadružništva. Ljudstvu je treba poudariti moč skupnosti, pokazati je treba korist vzajemnosti. Premalo poznamo duševni obraz našega kmeta in hvaležno področje raznih tečajev bi bilo, čebi se na njih še bolj spoznavali sami. Strokovna izobrazba podeželja je premalo, treba je še splošne izobrazbe v narodnem, stanovskem in verskem smislu. Ali nismo to nalogo doslej domala prezrli? Janko T.

Pod hribom sv. Katarine. (St. Michael ob Bleiburg—Šmihel pri Pliberku.) V nedeljo 11. t. m. zaključijo naše tečajnice, ki so s e skozi 6 tednov urile v umetnosti vešče gospodinje, svoj tečaj z razstavo in prireditvijo. Od 8. ure zjutraj pa do 6. ure zvečer so pri Šercerju razstavljeni predmeti ter se bodo v prid tečaju prodajali. — Popoldne ob 3. uri je v dvorani zaključna prireditev z nastopom tečajnic v deklamaciji, pesmi in igri „Petelin v košari", petjem moškega in mladinskega zbora ter govorom novega predsednika prosvetne zveze. Tečajnice vabijo na razstavo in prireditev vso bližnjo in daljno okolico.

Mellweg—Melviče. Na belo nedeljo igrajo naši fantje ob 3. uri pop. v dvorani v župnišču igro „Dr. Vseznal" in vabijo na prireditev vso okolico.

Globasnitz—Globasnica. Ne pozabite! V nedeljo 4. aprila ponovi naše društvo ob 3. uri pop. pri Šoštarju pasijonsko igro „Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa".

Unterloibl—Podljubelj. V nedeljo 4. aprila priredijo boroveljski diletanti v delavskem domu v Podljubelju veseloigro „Svojeglavček". Začetek ob 3. uri popoldne.

GOSPODARSKI VESTNIK

Nasveti izkušenega sadjarja.

Pred desetletji so učili, naj jame za sadna drevesca kopljemo vsaj pol metra globoko. To ne drži več! Pri globokih jamah uspevajo drevesca ob primernem gnojenju samo par let, nato pa koreninice dospejo do trde zemlje, rast se ustavi in šele, ko poženejo koreninice v višjih legah, si drevesce spet opomore.

Jama bodi kvečjemu 40 cm globoka, pač pa široka vsaj 1 in pol ali celo 2 metra v premeru. Izkušnja uči, da je širina 1 metra zadostna komaj za leto ali dva, da jo izpolnijo korenine, nato pa morajo šibke koreninice vrtati v trdo zemljo in se zato rast ustavi. Široka jama da prostora za korenjsko krono, korenine se ojačijo in z lahkoto prodrejo v trše plasti in drevesce raste veselo naprej.

Ko je jama izkopana, zabijemo v njeno sredino 2 in pol metra dolg kol. Kol mora biti tako dolg, ker dosegajo visokodebelna drevesca višino 2 metrov, pol metra pa pride v zemljo, da se ne nagne pri vsakem malem pritisku, povzročenega bodisi po človeku, živali ali vetru. Kol naj seže do krone, da zamoremo drevesce nanj privezati še tik pod krono. Nižje privezano se drevesce ob močnem vetru ali preobilnem snegu lahko odlomi tik ob mestu, kjer je privezano h kolu.

Ko so koli zasajeni, pričnemo s saditvijo. Po potrebi jamo nekoliko zasujemo, da drevesce ne pride globlje ko v drevesnici. V ta namen se lahko poslužimo late ali kolca, ki ga položimo preko jame. Tako lahko natanko določimo višino, v kateri naj stoji drevesce. Sadila naj bi vedno dva človeka. Prvi drži drevesce, naravnava korenine v pravilno lego in maši zemljo med korenine. Prazne luknje med koreninami ne smejo ostati, ker se korenine lahko izsušijo. Ko so korenine pokrite z zemljo, moramo zemljo v jami z lopato ali nogo stlačiti. Privzdigovanje drevesca med sajenjem je škodljivo, ker krivi korenine. Ko so korenine s prstjo zakrite, potrosimo nanje dobro obdelanega gnoja. Pri tem moramo vedeti, da se zbere ob gnoju dosti škodljivcev, n. pr. voluhar (krtica, rovnica) in druga golazen. Drevescu postrežemo, če primešamo prsti komposta, zemlje s cestnih jarkov itd. Ko smo pognojili, spravimo še ostalo zemljo k drevescu in napravimo okoli njega kolobar, ki naj ima obliko plitvega kotla. To zaradi tega, da nam pri zalivanju voda ne odteka. Z gnojnico zalivamo drevesca samo v zgodnji pomladi tja do sredine majnika.

Po saditvi privežemo drevesce tik pod drevesno krono h kolu, po potrebi tudi v sredini. Pri tem moramo paziti, da se privezano drevesce ne drga ob kol in da zaveza ne bo zadrževala deblove rasti. Zavezujemo najbolje z žaklovino, vrbjimi trtami ali brezo. Po sajenju drevesce nikakor ne smemo prepustiti njegovi usodi. Če sadimo spomladi, je važno zalivanje z vodo. Ako so namreč med koreninicami slučajno ostale kake praznine, spira voda pri obilnem zalivanju gornjo zemljo v praznine. Udrtino, ki nastane pri zalivanju na kolobarju, moramo spet zravnati. Če se bojimo, da nam bo drevesni kolobar razbrskala kuretina, ga obložimo z vejevjem. Če sadimo v svinjskih pašnikih, je potrebna skrb za to, da svinje ne rijejo po drevesnem kolobarju in se ne drgajo ob deblu, ker se nam v tem slučaju drevesce posuši.

Kedaj naj sadimo? Najprikladnejša je za sajenje jesen, ko je drevje svojo rast zaključilo. Enako dobra je tudi zgodnja pomlad pred poganjanjem korenin in brstanjem. Če sadimo spomladi, storimo to takoj, čim nam vreme sajenje dopušča. Ko se je zemlja otajala in ni več mazava, pripravimo jame in sadimo. Sicer začne korenjska krona rasti že v drevesnici in med tem, ko drevesce vzamemo iz zemlje v drevesnici pa dotlej, da ga usadimo doma, se nežni korenjski poganjki posušijo. Po tem je treba tednov, da poženejo novi. Drevesce raste samo gotov čas, v poletju se rast ustavi in v slučajih izdatne spomladne gnojitve v jeseni še enkrat požene. Če sadimo pozno, je spomladni prirastek neznaten, drevesce nam nekako zakrkne in trpi na tem še prihodnje leto. Ob suhem vremenu prilivajmo, v prvih letih zakopljimo gnoj v kolobar, skrbimo, da je dobro privezano, ga zavarujmo pred škodo ter spravljajmo krono v red. Nekoč nam bo tako gojeno sadje v veliko veselje. Marko.

XVII. spomladanski velesejem v Ljubljani se vrši od 5. do 14. junija. Zastopane bodo vse panoge proizvodnje, predvsem domača industrija in obrt. V obkvirju velesejma bodo posebne razstave: lovska, gospodinjska in malih domačih živali.

Zadružna pisarna opozarja! Posredujemo prodajo 2600 k. metrov trdih bukovih drv, 1 m dolgih in 10 cm debelih, nadalje 500 k. metrov mehkih, smrekovih ali borovih drv. Podrobna pojasnila dobijo prodajalci ustmenim ali pismenim potom, če se vsaj do 8. aprila obrnejo na zadružno pisarno. — Zadružna pisarna posreduje nadalje prodajo 2000 kg semenskega krompirja, vrste Modrows Preussen in 50 kg deteljnega semena.

Velikovški trg minulega tedna. Na živinski trg so prignali 1 bika, 1 vola, 7 krav, 2 telici, 5 prašičev, 18 plemenjakov in 4 ovce. Cene neizpremenjene. — Na blagovnem trgu so notirala: jajca 9, stare kokoši 2.50—3.00, mlade 2—3, sirovo maslo 2.80—3.20, pšenica 41, rž 30, oves 24, proso 21, ječmen 29, koruza 22, ajda 19 g za kg.

Za tiskovni sklad so darovali v prvem četrtletju: Grubelnik Katarina, Železna Kapla, 1.—; Vintar Josip, Šmihel pri Pliberku, 8.—; neimenovan Celovčan 2.—; Gozdni mož v Št. Jakobu 1.—; Ogris Janko, Bilčovs, 1.50; Juch Apolonija, Vetrinj, 1.—; Hebajn Andrej, Šmartno, 2.—; Celnar Franjo, Celovec, 5.—; Hranilnica in posojilnica Borovlje 30.—; Podjunčan 5.—; Hranilnica in posojilnica v Glinjah mesto venca na grob Valentina Užnika 20.—; Maček Miha, Breg, 0.20; Brugger Alojz, Moste, 1.20; Bayer Štefan, Št. Jakob v Rožu, 3.50; Kolia, Celovec, 4.—; Celnar Franjo, Celovec, 5.—; Mak Andrej, Sele, 1.—; Wornig Matej, Glinje, 2.—; Hafner Jernej, Celovec, 1.50; neimenovan v Celovcu 1.—; Wiegele Marija, Perava, 2.—; Vintar Josip, Šmihel pri Pliberku, 8.—; Celnar Franjo, Celovec, 5 S. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala.

Listnica uredništva. Našim bralcem. Oprostite šalo z ameriškim filmskim podjetjem! Naj se posebna ona skupina, ki je vztrajno skozi štiri ure na mostu črez Dravo pričakovala Amerikancev, ne huduje. Bil je prvi april. — **Neimenovana.** Knjig želite od nas, a svojega imena ne navajate. Eno ali drugo Vam dopošljemo,ko izvemo za Vaš naslov. — **Urh R.** Čestitamo h Tvojemu trudu in uspehu! Saj gre tudi pri Vas Zilanih ob nekoliki dobrivolji. — **Sveče.** Naj rogovilijo, Vi odgovarjajte s požrtvovalnim delom na polju prosvete in še večkrat se oglasite z dopisi! Pozdrav! — **A. K.** Marsikaj je zastarelega in tudi netočnega. Pišite rajši iz svojega kraja! — **V. V.** „Uspehi" plesnih vaj pri vas so nam znani že iz drugega poročila, bomo zaenkrat molčali, ker se bavi s celotno zadevo višje mesto. — **J. K.** Ali Vas ne boli ta nedisciplina v naših zavednih vrstah? Je prebridko, da bi o tem razpravljali v javnosti. — **N. N.** Poročilo celovških „Freie Stimmen", da o kakem razpustu slovenskih kulturnih organizacij na Koroškem ne more biti govora, je resnično ganljivo, in prizadevanje krogov za omenjenim listom, da se ohrani dosedanji položaj, hvalevredno. — **J. M.** Hvala za pobude, ki dokazujejo Vaše veliko zanimanje za naš list. Ona nečastna zadeva pa naj je „ad acta".

Delavci - fantje - dekleta

ki boste kupovali spomladi kolesa, ne pozabite, da dobite najcenejše, že od 95 S naprej, pri meni originalna Waffenrad in Styria, najnovejši kromirani modeli, po nizkih tovarniških cenah proti mesečnemu odplačilu, pnevmatike za kolesa, motocikle in avtomobile, garantirano sveže blago.

Gospodarji — gospodinje — obrtniki,

ki rabite orala (wenderje, brabanterje), kultivatorje, brane, slamoreznice, mlatilnice in vse ostale gospodarske in poljedelske stroje, cevi za vodovode, peči, štedilnike, šivalne in pisalne stroje, kupite ugodno in poceni pri meni. Plačilo na obroke.

Prijatelji godbe in petja

lahko kupite pri meni vsakovrstna godala, kakor harmonije, glasovirje, kitare, mandoline, citre, gramofone in gramofonske plošče najnovejših svetovnih znamk. Zaloga slovenskih plošč.

J. Lomschek,

trgovina s stroji, kolesi in muzikalnimi inštrumenti, Zagorje, pošta Eberndorf.

Zahtevajte brezplačno cenik! Trgovci en gros cene!

Prodam manjše posestvo, na katerem se more rediti 3 glave živine, ima zrel les in mutni mlin. Vprašati je pri: Breznik Franc, p. d. Posile, Spodnje Medgorje, p. Grafenstein. 29

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdajatelj in odgovorni urednik: Dkfm Vinko Zwitter, Klagenfurt, Achatzelgasse 5.
Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba, Dunaj, V., Margaretenplatz 7.